



**KAMMARRÄTTEN  
I STOCKHOLM**  
Avdelning 02

**DOM**  
2018-01-29  
Meddelad i Stockholm

Mål nr 4373-17

**KLAGANDE**

**MOTPART**

Revisorsinspektionen  
Box 24014  
104 50 Stockholm

**ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE**

Förvaltningsrätten i Stockholms dom den 28 juni 2017 i mål nr 7424-17,  
se bilaga A

**SAKEN**

Disciplinär åtgärd enligt revisorslagen

---

**KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE**

Kammarrätten bifaller överklagandet och upphäver förvaltningsrättens dom  
och Revisorsinspektionens beslut.

---

Dok.Id 416822

**Postadress**  
Box 2302  
103 17 Stockholm

**Besöksadress**  
Birger Jarls Torg 5

**Telefon**  
08-561 690 00  
**E-post:** kammarrattenistockholm@dom.se  
www.kammarrattenistockholm.domstol.se

**Telefax**  
08-14 98 89

**Expeditionstid**  
måndag – fredag  
08:00–16:00

**YRKANDEN M.M.**

1 yrkar att Revisorsinspektionens beslut upphävs. Till stöd för sitt överklagande för han fram bl.a. följande.

Förvaltningsrätten har felaktigt likställt valberedningens arbete med utövande av verksamheten i försäkringsbolaget (bolaget). Det finns en väsentlig skillnad mellan styrelsens och valberedningens roll i ett bolag. Styrelsen har ett syssломannaansvar gentemot bolaget och utgör ett av revisionens granskningsföremål medan valberedningen i huvudsak är ett bolagsstämмоorgan. Styrelsen är det verkställande bolagsorganet och dess utövande av verksamheten sker utan kontakter med valberedningen. Valberedningen är ett organ som utses av stämman och som bl.a. bereder förslag till stämmans beslut om val av styrelseledamöter. Dess arbete utförs årligen under en begränsad period inför stämman. Varken valberedningen eller dess ledamöter äger fatta beslut för bolagets räkning eller äger företräda bolaget vid dess kontakter med kunder, leverantörer eller anställda. På grund av styrelsens tystnadsplikt har valberedningen inte heller rätt att löpande få del av information om bolagets verksamhet. Med utgångspunkt i att valberedningen inte har något uppdrag i eller från bolaget är det inte korrekt att lägga storleken på bolagets omsättning och valberedningens förslag till stämman som utgångspunkt för om uppdragen i valberedningen riskerar att rubba hans opartiskhet.

Eftersom han vid utförandet av uppdragen för valberedningen inte kommer i kontakt med bolagets kunder, leverantörer eller anställda, kommer han inte heller i kontakt med sina pågående revisionsklienter. Uppdragen innebär inte heller att han mer eller mindre regelmässigt hamnar i situationer där han måste avsäga sig pågående revisionsuppdrag. Av förarbetena till revisorslagen (2001:883) framgår att en revisor inte bör ha styrelseuppdrag som kan förväntas föranleda en typ av ställningstaganden som han eller hon, utifrån en granskande utgångspunkt, måste göra i sin revisionsverksamhet.

Det är inte fråga om ett uppdrag som styrelseledamot och han behöver inte göra sådana ställningstaganden. Det är inte heller fråga om att han genom uppdragen har bedrivit någon verksamhet i samma bransch som sina revisorsklienter.

Utöver vad som framgår av förarbetena (prop. 2000/01:146 s. 107) har Revisorsinspektionen lagt till en mening om att inte bara styrelseuppdrag ska beaktas utan även andra uppdrag som ger revisorn inflytande i den verksamhet som bedrivs i företaget. Inspektionen har fyllt ut innehållet i förarbetena med ett ”inflytandekriterium”. Denna utfyllnad har felaktigt använts för att motivera en disciplinär påföljd.

**Revisorsinspektionen** (inspektionen) anser att överklagandet ska avslås och för fram bl.a. följande.

I det första steget ska prövas om uppdragen som ordförande och ledamot i bolagets valberedning utgör s.k. sidoverksamhet. I nästa steg ska prövas om sidoverksamheten är förtroenderubbande. De aktuella uppdragen utförs i ett stort affärsdrivande bolag mot ersättning och kan inte anses ha något naturligt samband med revisionsverksamheten. Uppdragen ska därför betraktas som sidoverksamhet.

Det framgår tydligt av förarbetsuttalandena (a. prop. s. 107) att bedömningen av om en sidoverksamhet ska anses vara förtroenderubbande ska göras bl.a. med beaktande av den verksamhet som bedrivs i det bolag i vilket revisorn har uppdraget. Ju mer omfattande verksamheten är, desto mer sannolikt är det att uppdraget som skapar engagemanget ska ses som förtroenderubbande. I sin roll i valberedningen deltar i bl.a. nomineringen och lämplighetsbedömningen av nya styrelseledamöter samt utvärdering av den befintliga styrelsen. Genom att utföra dessa uppgifter får valberedningen ett betydelsefullt inflytande på hur verksamheten i bolaget

bedrivs. De aktuella uppdragen är därför ägnade att rubba förtroendet för hans opartiskhet och självständighet.

Av en departementspromemoria (Ds 2016:32 s. 27) framgår att *"det står visserligen varje aktieägare fritt att vid bolagsstämman föreslå styrelseledamöter men i praktiken väljs endast ledamöter föreslagna av valberedningen"*. I praktiken tillerkänns valberedningen alltså stort inflytande över styrelsens sammansättning. Inspektionen gör inte gällande att valberedningen skulle ha bestämmande inflytande över bolagets affärsverksamhet eller ha beslutanderätt gällande styrelsens sammansättning. Det krävs dock inte att ett sådant inflytande föreligger för att 25 § revisorslagen ska vara tillämplig. Det avgörande är om

genom uppdragen i valberedningen kan anses *engagerad* i bolagets affärsverksamhet. Först kan, genom sin faktiska möjlighet att påverka styrelsens sammansättning, utöva ett inte helt obetydligt inflytande över bolaget. Det finns därmed också en indirekt anknytning mellan hans uppdrag och den affärsverksamhet som bolaget bedriver. Han anses därför vara engagerad i omfattande affärsverksamhet. Uppdragen är därför ägnade att rubba hans opartiskhet och självständighet.

### SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten instämmer i förvaltningsrättens bedömning att genom sina uppdrag som ordförande respektive ledamot i valberedningen i ett försäkringsbolag har bedrivit sidoverksamhet. Frågan blir då om sidoverksamheten är förtroenderubbande, och om så är fallet, om han därigenom har åsidosatt sina skyldigheter som revisor på ett sådant sätt att han ska meddelas en disciplinpåföljd.

Av förarbetena till 25 § revisorslagen om förtroenderubbande sidoverksamhet framgår att bestämmelsen är avsedd att vara något mer liberal än tidigare regler. Revisorn får inte utöva sidoverksamhet som är av

sådan art och omfattning att dess bedrivande kan rubba förtroendet för revisorns opartiskhet eller självständighet. Revisorn får alltså inte utöva sådan sidoverksamhet som går ut över eller kommer i konflikt med revisionsuppdragen. För att en viss verksamhet ska omfattas av bestämmelsen ska det normalt kunna förutses att den leder till att revisorn mer eller mindre regelmässigt hamnar i situationer där han eller hon måste avsäga sig pågående uppdrag. Vidare framgår att bedömningen av sidoverksamhetens "art" måste göras mot bakgrund bl.a. av vilken verksamhet som revisionsklienterna bedriver. Revisorn bör exempelvis inte ha styrelseuppdrag som kan förväntas föranleda en typ av ställningstaganden som han eller hon också, men utifrån en granskande utgångspunkt, måste göra i sin revisionsverksamhet. Så kan bli fallet om revisorn är styrelseledamot i ett bolag som bedriver verksamhet i samma bransch som en revisionsklient. Vissa styrelseuppdrag, t.ex. i banker och försäkringsbolag, är regelmässigt av den arten att de föranleder förtroendehot. Ofta innebär sådana uppdrag att sidoverksamheten även får en sådan "omfattning" att förtroendet för revisorn kan rubbas. Detsamma kan sägas om andra uppdrag eller verksamheter som vart och ett eller sammantagna innebär att revisorn engageras i omfattande affärsverksamhet. (Prop. 2000/01:146 s. 55 och 107.)

Av bolagets "Instruktion för valberedningen" framgår att valberedningens uppgifter bl.a. är att lämna förslag till bolagsstämman om val av ordförande och övriga ledamöter i styrelsen. Valberedningen ska även ansvara för lämplighetsbedömningen av de ledamöter som föreslås till styrelsen.

Kammarrätten konstaterar att rättsläget är oklart när det gäller frågan om ett uppdrag i en valberedning ska anses utgöra förtroenderubbande sidoverksamhet. Kammarrätten instämmer dock i förvaltningsrättens bedömning att ett sådant uppdrag inte är förtroenderubbande med samma regelmässighet som ett styrelseuppdrag. Även om de aktuella uppdragen avser ett försäkringsbolag, kan inte enbart den omständigheten medföra att

sidoverksamheten ska anses vara av sådan art eller omfattning att det rubbar förtroendet för revisorns opartiskhet eller självständighet. En samlad bedömning måste göras utifrån samtliga omständigheter i det enskilda fallet.

Det finns inte anledning att ifrågasätta [redacted] s uppgifter om att han vid utförandet av uppdragen inte kommer i kontakt med sina revisionsklienter och att de inte bedriver verksamhet inom samma bransch som försäkringsbolaget. Kammarrätten konstaterar att bolaget i och för sig bedriver en sådan omfattande affärsverksamhet som avses i förarbetena.

[redacted] uppdrag i valberedningen innebär dock inte att han deltar i några beslut rörande bolagets affärsverksamhet eller att han har någon befattning med den vid fullgörandet av valberedningens arbetsuppgifter. Den omständigheten att valberedningen genom sitt arbete har en viss möjlighet att påverka styrelsens sammansättning är enligt kammarrätten inte tillräcklig för att han ska anses vara engagerad i omfattande affärsverksamhet. Det finns inte heller några uppgifter om att han till följd av sidoverksamheten regelmässigt hamnar i situationer där han måste avsäga sig pågående uppdrag. De aktuella uppdragen är enligt kammarrättens bedömning därför inte av sådan *art* att de ska anses vara förtroenderubbande.

Enligt kammarrätten är inte heller arbetsinsatsen i sig, ca 60–70 timmar per år, av sådan *omfattning* att den medför att sidoverksamheten ska anses vara förtroenderubbande.

Vid en samlad bedömning är [redacted] s uppdrag i valberedningen för försäkringsbolaget inte av sådan art eller omfattning att de kan rubba förtroendet för hans opartiskhet eller självständighet. [redacted] har därmed inte åsidosatt sina skyldigheter som revisor. Det saknas därför förutsättningar att meddela honom en erinran och överklagandet ska bifallas.

---

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Eva Östman Johansson  
kammarrättsråd  
ordförande

Rolf Bohlin  
kammarrättsråd

Åke Kärnell  
kammarrättsråd  
referent

Rebecca Boavida Åkerman  
kammarrättsfiskal  
föredragande



**FÖRVALTNINGSRÄTTEN  
I STOCKHOLM**  
Avdelning 20

**DOM**  
2016-06-28  
Meddelad i Stockholm

Mål nr  
7424-17

## KLAGANDE

.....

## MOTPART

Revisorsinspektionen  
Karlavägen 104  
Box 24014  
10450 Stockholm

Revisorsinspektionens dnr. 2017-402

## ÖVERKLAGAT BESLUT

Revisorsinspektionens beslut 2017-02-24, bilaga 1

## SAKEN

Erinran enligt revisorslagen

---

## FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

Dok.Id 860292

---

<b>Postadress</b>	<b>Besöksadress</b>	<b>Telefon</b>	<b>Telefax</b>	<b>Expeditionstid</b>
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00	08-561 680 01	måndag–fredag
		E-post: <a href="mailto:forvaltningsrattenistockholm@dom.se">forvaltningsrattenistockholm@dom.se</a>		08:00–16:30
		<a href="http://www.domstol.se/forvaltningsratt">www.domstol.se/forvaltningsratt</a>		



**YRKANDEN M.M.**

yrkar att Revisorsinspektionens, tidigare Revisorsnämnden, ("RI") beslut upphävs. Som grund för sitt yrkande anför han i första hand att uppdraget som ledamot och ordförande i ett bolags valberedning inte kan anses vara en sidoverksamhet. I andra hand anför att uppdraget inte är förtroenderubbande.

**Revisorsinspektionen** vidhåller sitt beslut.

**SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET**

Revisorsinstitutets berättigande vilar på kravet att revisorn är opartisk och självständig. I revisorslagen uppställs det därför strikta krav på att revisorn är oberoende och gör en objektiv granskning; detta krav tillgodoses t.ex. genom förbud mot att som revisor ägna sig åt sidoverksamhet som skulle kunna rubba förtroendet för revisorns oberoende.

Förbudet mot förtroenderubbande sidoverksamhet regleras i 25 § revisorslagen och utgörs av två rekvisit vilka båda måste vara uppfyllda för att det ska vara tillämpligt; först krävs det att revisorn bedrivit sidoverksamhet, sedan att sidoverksamheten varit förtroenderubbande. Av förarbetena till revisorslagen framgår det att lagrummet motsvarar 15 § i den gamla revisorslagen (1995:528; "GRL") men att bestämmelsen ska tillämpas mindre restriktivt än tidigare (jmf. prop. 2000/01:146 s. 55 och s. 107).

*Har bedrivit sidoverksamhet ?*

Sidoverksamhet avser i sammanhanget verksamhet annan än revisionsverksamhet och verksamhet som har ett naturligt samband med sådan

verksamhet, s.k. revisionsnära verksamhet. Med sidoverksamhet avses särskilt sådan verksamhet som är affärsmässigt betingad och som utförs av revisorn privat (jmf. prop. 2000/01:146 s. 55 och s. 106).

Uppdraget utförs inte som ett led i hans anställning som revisor, utan fullgörs utanför arbetstid, uppdraget är för viss tid och omfattningen på uppdraget utgör ca fyra procent av en heltidsanställning och är personligt arvoderat. Det är därför förvaltningsrättens bedömning att uppdraget är att se som sidoverksamhet; verksamheten är av privat natur och affärsmässigt betingad då den är varaktig och inte av en obetydlig omfattning samt utförs mot ersättning.

*Är sidoverksamheten förtroenderubbande ?*

Förtroenderubbande sidoverksamhet är sådan verksamhet som kommer i konflikt med olika revisionsuppdrag och som medför att revisorn mer eller mindre regelmässigt hamnar i situationer där han eller hon bör avsäga sig pågående uppdrag mot bakgrund av hotet mot oberoendet. Detta exemplifieras i förarbetet med att uppdrag som styrelsemedlem i banker och försäkringsbolag generellt sett föranleder förtroendehot (se prop. 2000/01:146 s. 107).

Denna situation har bl.a. behandlats i ett förhandsbesked från RI i vilket RI funnit att revisorn inte kunnat åta sig ett uppdrag varken som ledamot eller suppleant i styrelsen för ett bolag som bedrev försäkringsrörelse. RI ansåg att styrelsearbetet, som innebar att tillvarata bolagets intressen, på olika sätt kunde få direkta beröringspunkter med den ordinarie revisionsverksamheten. Därmed förelåg det en stor risk för att förtroendet för revisorns opartiskhet och självständighet som revisor kunde rubbas (se F 2/95). Vidare har RI ansett en revisor inte kunde åta sig uppdrag som ledamot i en stiftelses revisionskommitté (se F 1/08).

Det finns i och för sig en väsentlig skillnad mellan den roll som styrelsen i ett bolag har och den roll som en valberedning har; styrelsen har ett sysslomannaansvar gentemot bolaget och utgör ett av revisionens granskningsföremål medan valberedningen i huvudsak är ett bolagsstämmoorgan. Detta skulle i och för sig kunna tyda på att sidouppdrag i en valberedning inte är förtroenderubbande med samma regelmässighet som styrelseuppdrag, utan att frågan för bedömas med hänsyn taget till omständigheterna i det enskilda fallet.

I detta mål är det fråga om ett uppdrag i ett affärsdrivande företag med en mycket stor omsättning och uppdraget som ledamot i valberedningen ger ett betydande inflytande över styrelsens sammansättning. Förvaltningsrätten finner med hänsyn härtill och till de skäl som i övrigt upptagits i det överklagande beslutet att genom att inneha uppdraget som ledamot respektive ordförande i försäkringsbolagets valberedning har agerat i strid mot 25 § revisorslagen och att RI har haft fog för att meddela honom en erinran. Överklagandet ska därför avslås.

**HUR MAN ÖVERKLAGAR**, se [bilaga 2](#) (DV 3109/1A).

Rolf Forsberg  
Rådman

I avgörandet har även nämndemännen Lisa Henze, Maria Forsström och Harry Huschner deltagit.

Målet har föredragits av föredraganden Alexander Sjöwall.